

DIANE DUCRET

FEMEILE DICTATORILOR

Volumul 2

Traducere din franceză și note de
DOINA JELA DESPOIS

Cuprins

1. Fidel Castro:

Dom Fidel sau festinul de piatră

Divorț în stil cubanez	9
<i>Ai vrut să vezi Parisul și... n-am văzut Parisul.....</i>	<i>18</i>
<i>Petrolistele din Moncada.....</i>	<i>20</i>
<i>Poștașul ar fi făcut mai bine să sune doar o dată</i>	<i>24</i>
<i>Promisiunile zorilor</i>	<i>25</i>
Privighetoarea din Mexico	32
<i>Hanul mexican</i>	<i>33</i>
<i>Femeia lui „Che“.....</i>	<i>35</i>
<i>Nunta celui mai bun prieten al meu</i>	<i>38</i>
<i>Păsărea rock a oanei</i>	<i>41</i>
<i>Amanta cauzelor pierdute.....</i>	<i>42</i>
<i>Floarea răului.....</i>	<i>47</i>
Cuba, cuib de spioane	51
<i>Nume de cod „Norma“.....</i>	<i>52</i>
<i>Veninoasa.....</i>	<i>54</i>
<i>Spioana care mă iubea</i>	<i>60</i>
<i>Dragoste la prima vedere în largul mării</i>	<i>62</i>
<i>O misiune funestă</i>	<i>67</i>
Adio, Guevara	68
<i>Soția secretă</i>	<i>72</i>

2. Saddam Hussein, petrol contra fructele pământului

Logodnica Tigrului.....	75
<i>Cerule, vărul meu!</i>	<i>76</i>
<i>Adăpostul unchiului Talfah.....</i>	<i>78</i>

<i>Dandism și panarabism</i>	82
<i>Un feminist numit Saddam</i>	85
<i>Saddam și femeile lui ciudate</i>	87
<i>În biroul lui Saddam</i>	89
<i>Fetițele-model</i>	93
<i>Soția președintelui</i>	95
<i>Clanul Tikriti</i>	97
<i>Mic omor între dușmani</i>	102
<i>Tătucul Saddam</i>	103
<i>Fiul rebel</i>	104
Războiul blondelor nu va avea loc	106
<i>Pe aripile nisipului</i>	110
<i>Operațiunea „Derută în deșert“</i>	114
<i>Nesupusa</i>	118
<i>Iluzia familială</i>	123
Metresa grecoaică	126
<i>Febra de sâmbătă seara</i>	127
<i>Mustața care râde</i>	129
Saltul lupului	131
<i>Cele trei grații</i>	132
Alice în Țara lui Saddam	135
3. Khomeini:	
imamul doamnei sale	
Dama fără camelii	141
Romanul familial	147
<i>„Bătrânul rechin și-a pierdut colții“</i>	154
<i>Saddam, un vecin care vă vrea binele</i>	160
<i>Vacanță la Paris</i>	163
Femeia secretă și regele poet	168
<i>O femeie influențabilă</i>	172
<i>O familie învrăjbită</i>	174
<i>Un bunic așa de drăguț</i>	176

„Voi, femeile, voi, farmecul“... revoluției	177
<i>Discreta</i>	179
<i>Văduva și orfanii</i>	183
Cântarea Cântărilor	184

4. Viața în roze a Mirei Marković

Când Sloba o întâlnește pe Mira	187
<i>Orfana Mira</i>	188
<i>Înfiriparea unei legături</i>	192
<i>Un bloc de locuințe muncitoresc</i>	196
<i>Marile speranțe</i>	199
<i>Secolul stângii și al... femeilor!</i>	203
<i>Cucerirea</i>	205
Antigona Balcanilor	210
<i>Un soț influențat de soție</i>	211
<i>Divinație la domiciliu</i>	213
<i>Țapii ispășitori</i>	215
<i>Doamna președinte</i>	220
<i>Un fotoliu pentru doi</i>	225
<i>Arme & trandafiri</i>	229
Căderea	238
<i>Bătălia de pe strada Užička</i>	239

5. Cele trei grații ale lui Kim Jong-il

Fecioara roșie cu pruncul	243
<i>Nașterea unei stele</i>	244
<i>Ea nu mai stă la discuții, trage</i>	248
<i>Marea iluzie</i>	252
Balul actriței	256
<i>Fan al actriței</i>	257
<i>Sub ideologie plaja</i>	260
<i>Vestea adusă lui Hye-rim</i>	262
<i>Castelul mamei vitrege</i>	265
<i>Răzbunarea unui tată</i>	269
<i>„Kim Kong“</i>	273

Războiul stelelor dansului.....	278
<i>Doi mici pantofiori de satin alb dansau veseli pe inima unui dictator... ..</i>	<i>278</i>
<i>O japoneză nesupusă.....</i>	<i>285</i>
<i>Phenian este o sărbătoare.....</i>	<i>288</i>
<i>O ultimă dansatoare pentru drum.....</i>	<i>292</i>
<i>Un tren blindat numit dorință</i>	<i>297</i>

6. Război și pace între soții

Să rămână Najwa.....	301
<i>Seducător fără voie</i>	<i>301</i>
<i>Vacanță siriană</i>	<i>303</i>
<i>Logodnica mării.....</i>	<i>310</i>
<i>1979: Cutia Pandorei.....</i>	<i>313</i>
Necunoscuta în casă	323
<i>Vesela familie se mută</i>	<i>329</i>
<i>...și barcă pe Nil.....</i>	<i>334</i>
Fântânăresele din Kandahar	341
<i>„Omar m-a salvat“</i>	<i>341</i>
<i>Drumul.....</i>	<i>345</i>
<i>Kandahar nu e o sărbătoare</i>	<i>353</i>
Lupoaica la stână.....	357

Fidel Castro: Dom Fidel sau festinul de piatră

„Dacă este un tot atât de bun conducător
pe cât este de bun ca tată, vai de sârmana Cuba!”

Mirta Díaz-Balart, soția lui Castro

Divorț în stil cubanez¹

Santiago de Cuba, anul școlar 1944. O dispută violentă izbucnește în recreație în curtea colegiului iezuit din Belén.

— Îți interzic să o vezi!

— În chestia asta, bătrâne, numai taică-su, sau ea pot să-mi spună ce am voie să fac și ce nu, în nici un caz tu!²

De data asta, fiindcă a sărit calul, obrăznicătura merită o corecție, așa că impetuosul Fidel, amorezat pe deasupra, hotărăște să i-o administreze imediat. Dar cât ai zice pește, rivalul își completează jignirea cu o bumbăceală zdravănă: cu câțiva pumni mai degrabă de bărbat în toată firea, decât de adolescent, îl pune jos pe tânărul de 17 ani. Orbit de furie și de batjocura colegilor pe care afrontul public îndurat de el par să-i încante de-a binelea, elevul pus pe scandal sare drept în picioare, ținând în mână un pistol și vociferând amenințător. În timp ce îl ia

1. Ca și în volumul precedent, în aproape toate titlurile și subtitlurile lucrării de față, cititorul trebuie să caute și să descopere o aluzie culturală, de cele mai multe ori fiind vorba de un film sau de o operă literară cunoscută. Aici titlul trimite evident la faimosul *Divorț în stil italian*, Pietro Germi, 1961, cu Marcello Mastroianni și Stefania Sandrelli. (N. trad.)

2. Serge Raffy, *Castro l'infidèle*, Paris, Fayard, 2003.

în cătare pe noul pretendent al frumoasei domnișoare San Pedro, un profesor curajos îl imobilizează la sol pe acest agresor, poreclit de mult timp „El Loco“, Nebunul.

Este fiul unui mare latifundiar, cultivator de trestie de zahăr, și are dificultăți în a se familiariza cu moravurile burgheziei citadine. Născut în 1927 dintr-un tată de origine galițiană venit să facă avere în înfloritoarea colonie de odinioară, Fidel nu suportă să-și bată cineva joc de el. Domeniul familiei de la Biran, situat în extremitatea estică a insulei, în regiunea sălbatică numită Oriente, reprezintă încă din copilărie locul unor nesfârșite șicane pentru acest mezin al unei familii de șapte copii. Cele patru surori se aliază adeseori împotriva lui pentru a-l scoate din sărite și pentru a-i găsi poreclele cele mai umilitoare. Ele se distrează zgândărindu-l și provocându-i accese de furie urmate de interminabile suspine tăcute.

Situația nu se schimbă cine știe ce nici când Fidel pleacă, pe urmele surorilor mai mari, la școală, la Santiago. Imediat intră în conflict cu familia la care a fost plasat în gazdă, plângându-se în scrisorile către ai săi: „Nu ni se dă nimic de mâncare, ne este tot timpul foame, casa este foarte urâtă, femeia este o mormoloacă; ne pierdem vremea.“¹

Fidel Alejandro Castro Ruz își ia totuși cu succes bacalaureatul la secția umanistă, în iunie 1945, spre mândria fără margini a mamei. Lina Ruz, o cubaneză tipică, intrată modest, la vârsta de 16 ani în serviciul lui Angel Castro, își pierduse orice speranță de a-și vedea fiul scandalagiu, eliminat din școală în mai multe rânduri, îmbrăcat în uniforma de absolvent de liceu. Niciodată nu fusese atât de elegantă și strălucitoare, coafată și machiată, purtând o rochie de dantelă închisă la culoare, ca în ziua când lui Fidel îi este înmănată diploma. Odorul ei îi va oferi acum o nouă satisfacție: se va înscrie la universitatea din Havana, cu intenția fermă de a studia dreptul.

În campusul construit în zona înaltă a capitalei și izolat de restul orașului ca un sanctuar inaccesibil, băiatul găsește rapid libertatea după care tânjise în timpul liceului. Animația nu lipsește și lupte încrâncenate agită federația studenților, adevărată anticameră a puterii unde cei mai valoroși sunt siguri că-și vor începe cariera politică. Confruntările nu

1. Juanita Castro, *Fidel et Raúl, mes frères. L'histoire secrète*, Plon, Paris, 2011.

constau doar în argumente, ci și în focuri de revolver, răpiri și asasinate niciodată elucidate în acest labirint unde se rătăcesc ambițiile. Din fericire, Fidel se poate baza, pentru a se orienta în mișcările lui, pe noul său prieten originar din aceeași provincie, Rafael Díaz-Balart.

Un apropiat al dictatorului Fulgencio Batista, acest prieten este gata să-i facă tot felul de servicii, mergând până la gestul de a-l ascunde într-o zi în casa părinților săi, după o acțiune un pic cam prea violentă împotriva puterii, care degenerase în vânatoare de oameni. Încercând să valorifice verva și aplombul fără limite ale acestui provocator cu totul ieșit din comun, Rafael îi propune să-l prezinte protectorului său, Batista, care conduce după bunul lui plac insula, începând din 1940. „Prea democrat“, decretase Fidel, care suferise, la colegiul din Belén influența iezuiților, la vremea respectivă partizani înfocați ai generalului spaniol Francisco Franco. El preferă să-și folosească amicul drept mijlocitor pentru întâlnirea cu o persoană de o importanță mai mare — sora acestuia, blonda Mirta. El vede în frumoasa studentă la filozofie ființa aptă să îl abată de la programul de viață al unui adevărat călugăr-soldat pe care și-l fixase singur de la intrarea în facultate: nu e timp de pierdut cu idile, iubirea poate să mai aștepte.

Aerul nostalgic pe care-l degajă tânăra femeie îl seduce pe pasionatul Fidel. „Era foarte frumoasă, dar avea un aer nordic, nu semăna cu o cubaneză obișnuită“¹, își amintește un prieten de la universitate. Mirta și Rafael își pierduseră mama foarte devreme, iar tatăl lor, influentul primar din Banes, se recăsătorise cu o femeie tiranică. Această mamă vitregă încerca să controleze în cele mai mici detalii viața Mirtei, care, spre deosebire de cei trei frați ai ei, nu avea cum scăpa de sub tirania ei decât dacă-și găsea un soț. Alegerea a fost ușoară, dacă ar fi să-i dăm crezare unui vecin îndrăgostit în mod evident de ea: „Blondă, cu ochii verzi, era cea mai frumoasă fată din lume, minunea lui Dumnezeu. Era o adevărată sfântă, surâsul ei era ca o rază de soare... Și îi plăcea nespus să danseze!“² Prin urmare, Mirta face victime peste victime printre colegii din universitate ai lui Rafael. Generos, fratele ei îi prezintă o mulțime de pretendenți foarte convenabili ca situație socială. „Am prezentat-o

1. Ann Louise Bardach, *Cuba Confidential: Love and Vengeance in Miami and Havana*, Vintage Books, New York, 2003. Max Lesnik, convorbire cu Ann Louise Bardach.
2. Jack Skelly în Ann Louise Bardach, *Cuba Confidential*, ed. cit.

chiar și unui tânăr inginer, bine făcut ca bărbat, care a devenit ulterior multimilionar în Venezuela¹, își amintește el. Dar inima Mirtei rezistă oricărui asalt.

La momentul de care vorbim, preferințele lui Fidel în materie de femei nu sunt încă precizate. „Sunt cu adevărat incapabil să aleg între o brunetă și o blondă¹”, constată el. Ba chiar la vremea respectivă, cele care i-au trezit primele emoții sunt niște creaturi cu totul opuse delicatei Mirta. „Gusturile noastre se îndreptau mai degrabă spre fetele un pic grase, cu șolduri mari. Eram cam primitivi în ceea ce privește aspectul estetic. Priveam problema mai degrabă din unghi cantitativ, decât calitativ. La vremea aceea nu pe *Venus din Milo* o admiram noi“, mărturisește chiar el.

În timpul interminabilelor ore la colegiul din Belén, Fidel chiar se dedase poeziei, inspirat de o tânără colegă cu fese frumoase. Adâncit în panegiricul dedicat poponețului durduliu al acesteia, fusese incapabil să remarce prezența călugărului-profesor, care i-a confiscat documentul și s-a apucat să-l citească doct în clasă: „Am fost cuprins de o asemenea rușine și stânjeneală, m-am simțit atât de afectat de această intruziune a preotului în secretele mele cele mai intime, că nu am mai scris versuri niciodată [....]. Erau versuri pe jumătate erotice. Dar curate.“

Fidel nu se pregătea să devină poet, dar ce contează jignirile îndurate în adolescență: era îndrăgostit. Farmecul lui a acționat pe loc asupra Mirtei. „Cred, de altfel, că a fost dragoste la prima vedere“, își amintește Juanita Castro, sora cea mai mică a ucenicului în ale seducției. „Cred că i-a căzut victimă fiindcă el era într-adevăr foarte frumos“, mai spune ea. Dar cauza acestei precipitări amoroase a fost poate alta: „Cred mai ales că alegerea lui Fidel a fost felul ei de a o sfida pe mama noastră vitregă“, precizează, la rândul lui, Rafael. Logodită încă din octombrie 1946, Mirta are deja, la 17 ani, posibilitatea de a scăpa de constrângerile familiale.

Fidel nu se arată totuși prea grăbit să se însoare și abia peste un an o prezintă pe logodnică malițioaselor lui surori. Întâlnirea se petrece pe neașteptate, la Colegiul Ursulinelor, unde Juanita și Enma Castro iau parte în acea seară la un spectacol de dansuri grecești. Fidel și Mirta

1. Carlos Franqui, *Vie, aventures et désastres d'un certain Fidel Castro*, Belfond, Paris, 1989. Convorbire cu Carlos Franqui.

vin să le aplaude și vor să le scoată în oraș să cineze împreună pentru a face cunoștință.

— Îmi pare rău, Mirta, dar chiar nu pot să merg la restaurant deghi-zată în grecoaică, a ezitat Enma.

— Nu-ți face griji, trecem pe la unchiul meu și-ți împrumut eu niște haine. Trebuie numai să-ți păstrezi sandalele grecești, fiindcă pantofii mei n-o să-ți vină, propune nou-venita.

Acest prim dialog plin de camaraderie feminină a fost semnalul de debut al unor foarte bune relații între cumnate. Enma s-a așezat la masă alături de tânărul cuplu, îmbrăcată într-un taior alb cu albastru foarte șic, pe care Mirta nu uită să i-l ofere în dar după cină. Cele două surori sunt cucerite, și astfel, numărul membrilor familiei Castro seduși de Mirta se ridică la trei. Cu aceste două aliante, Fidel poate să se gândească la o prezentare oficială la reședința familiei.

La începutul vacanței, viitorii socri îi trimit lui Fidel banii pentru biletele de tren spre Biran. Dar ocupat cu acerbele încăierări politice studențești, acesta uită să facă rezervările și este nevoit să recurgă la dubioasele cușete de categoria a III-a. „A fost, evident, un adevărat calvar: ne-a fost imposibil să închidem ochii și am sosit la Biran epuizați, și eu și Mirta, care, bine-crescută, nu s-a plâns“, a povestit Juanita. Lina Ruz o descoperă atunci fericită pe această studentă afabilă și manierată. Vede în ea leacul ideal pentru ideile aiurite ale fiului ei, care tocmai și-a anunțat intenția de a-l da jos de la putere pe dictatorul din Santo Domingo, generalul Trujillo. Se declară chiar gata să moară. „Știu că ești îndrăgostit de Mirta, cum este și ea de tine. Sunteți tineri, e timpul să vă întemeiați o familie. De ce nu vă căsătoriți?“ Căsătoria în locul morții, alternativa părea providențială.

Dar să-i convingă pe părinții Mirtei era o adevărată provocare. Când logodnica recunoscută ca atare de clanul Castro își dezvăluie în fața tatălui angajamentul luat, acest oficial al regimului este cuprins de o furie pe cât de violentă, pe atât de neașteptată. El cunoaște perfect parcursul sinuos urmat de Fidel în fruntea sindicatelor studențești din universitate. Instabilitatea și virulența lui îl descalifică total pentru rolul de ipotetic ginere, iar legăturile lui cu bandele din oraș fac din el un Rastignac indezirabil. Refuzul patriarhului Díaz-Balart este irevocabil. Descumpănită, Mirta vede dintr-odată închizându-i-se în nas ușa spre

libertate. Nu există decât o posibilitate de a-l face să cedeze pe acest tată îndărătnic, anume șantajul: dacă se împotrivește, ea va pleca să se stabilească în Statele Unite, cu primul bărbat care-i iese în cale. Fratele ei refuză și el să pledeze pentru cauza ei. Căci dacă îi recunoaște lui Fidel talentele de orator, a văzut și minusurile din personalitatea lui: „Mirta, îl cunoști foarte bine, este un bărbat strălucit, are calități extraordinare, dar știi că este paranoic. Poate să-ți ofere azi o haină de blană și să-ți facă vânt pe scări de la etajul nouă mâine!“¹

Din fericire, prietenele ei sunt acolo și îi confirmă că și-a ales bine partenerul: toate sunt geloase. Una dintre ele ne spune și de ce: „Era foarte frumos, tipul de cubanez foarte macho. Ne făcea o impresie puternică nouă, care eram adolescente.“² Profesoara ei de engleză poate și ea să observe tânărul cuplu la familia Díaz-Balart: „Era într-adevăr foarte seducător și draguț cu ea, iar față de noi, complet indiferent.“

Fidel a optat și nu se va abate de la decizia lui. Se dovedește tenace și gata să se conformeze uzanțelor lumii din care făcea parte Mirta pentru a obține câștig de cauză. La Clubul American, cerc foarte șic al elitei, se pretează jocului burgheziei. „Venea să danseze, deși nu reușea“³, își amintesc prietenii din acea perioadă. Explicația este simplă: „Nici dansator, nici petrecăreț, un urs greoi în țara dansurilor populare, nu-i plăceau nici rumba, nici pachanga.“⁴ Se mulțumește să o învârtască pe Mirta pe ring, așa de ochii lumii, după care se așază imediat, preferând să discute politică cu bărbații.

După luni întregi de logodnă și de figuri impuse, duelul dintre Fidel și viitorul lui socru se încheie brusc. La victoria lui contribuie și faptul că familia Díaz-Balart este una de cetățeni cunoscuți și respectați din Banes, dar cumplit de săraci. Angel Castro are reputația unui țăran simplu și lipsit de maniere, dar cu buzunarele pline.

La 11 octombrie 1948, Mirta Francisca de la Caridad Díaz-Balart Gutiérrez și Fidel se căsătoresc la biserică. Urmează imediat celebrarea cununiei civile, care are loc la domiciliul miresei. Resemnăt deja, tatăl se simte pe dată mai liniștit descoperind darul de nuntă pe care Batista a

1. Rafael Díaz-Balart, convorbire pentru *Cuba Confidential*, ed. cit.

2. Barbara Walker Gordon, convorbire în *Cuba confidential*, ed. cit.

3. *Ibid.*

4. Carlos Franqui, *Vie, aventures et désastres d'un certain Fidel Castro*, ed. cit.

avut grijă să-l trimită: o pereche de lămpi de alabastru, uriașe. „Trebuie să fi dat mulți bani pe ele Batista. Probabil că a trimis un asemenea cadou pentru a face impresie. În realitate, chiar așa de frumoase nu erau“, relativizează Lina Ruz valoarea cadoului.

Cu atât mai mult cu cât în acel moment Fulgencio Batista trăiește în exil în Statele Unite. Acest militar intransigent și junta lui instauraseră în Cuba un regim proamerican, mergând până la a copia Constituția americană. Începându-și cariera ca șef de stat-major, Batista fusese, încă din anii 1930, eminența cenușie a președinților succesivi, înainte de a câștiga puterea la urne, în 1940. Învins patru ani mai târziu în alegeri, se refugiase la vecinul și mentorul său. Dar după un deceniu de prezență în viața politică a țării, influența lui nu putea fi măturată printr-un simplu scrutin: ales în senat în 1948, omul are de gând să revină la putere și să ocupe un post pe care și-l crease pe măsura lui.

În ce-l privește pe tatăl mirelui, acesta nu poate participa la petrecere. Trebuind să stea în pat din ordinul doctorului, Angel se lamentează că nu are voie să asiste la căsătoria copilului său minune. „Castro, iubitul, nu mai face mutra asta! O să te îmbolnăvești. Pune-ți și tu în cap că ești scutit de o călătorie în plus și că o să ne gândim toți la tine. Iau cei 10 000 de dolari, darul tău de nuntă pentru copii, o să vezi că o să le facă foarte mare plăcere“, îl consolează Lina.

Petrecerea are loc la Clubul American, iar la ea participă toată înalta societate a orașului. „Eram așa de mulțumită, pentru prima dată după atât de multă vreme, l-am văzut pe Fidel fericit și îndrăgostit“, se minunează încă și azi femeia care își imagina atunci că trăiește ziua în care-și vede realizate planurile. Punctul culminant al petrecerii este anunțarea unei plecări pentru luna de miere în SUA. Finalizând astfel ultimul detaliu al operației de deturnare a fiului său de la politică, Lina le înmânează Mirtei și lui Fidel caseta oferită de soțul ei.

— Zece mii de dolari! Nu, mamă, tata a înnebunit! Nu pot să accept suma asta!

— Taci din gură, Fidel, și ia-i! Castro vă dă banii ăștia din toată inima. Vă vor folosi în călătorie și pentru perioada studiilor la New York.

Mirta o îmbrățișează pe soacra ei: „Este cel mai frumos cadou pe care l-am primit și cel mai folositor“.